

Revista ECONOMICA

Supliment ● nr. 31 ● 5 august 1977

1

UZINA DE CONSTRUCȚII
ȘI REPARAȚII UTILAJE
ȘI PIESE DE SCHIMB —
VATRA DORNEI
Str. Podul Verde, 36
Telefon 393 ; 206 int. 7

2

CENTRALA
DE PRELUCRARE ȘI
COLECTARE A DEȘEURILOR
METALURGICE
București Unitatea Berceni
Șoseaua Berceni Fort, 5
Telefon : 83 64 47 — 83 65 82

3

COOPERATIVA
ELECTRO-METAL
ORADEA
Str. Clujului, 207 B

METALE

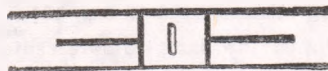
PRODUSE DIN METAL

- Sirmă alamă $\varnothing$ 4 kg. 200
- Bară alamă $\varnothing$ 20 kg. 30
- idem $\varnothing$ 30 kg. 30
- idem 25×5 kg. 30
- Alamă exagon 10 kg. 70
- idem 19 kg. 50
- idem 24 kg. 200
- idem 17 kg. 100
- Alamă tablă 0,2 kg. 30
- idem bandă 0,5×48 kg. 50
- idem 0,1×30 kg. 47
- Țeavă alamă $\varnothing$ 12×1 kg. 180
- idem $\varnothing$ 12×3 kg. 50
- Aluminiu bară $\varnothing$ 25 kg. 100
- Cupru bare $\varnothing$ 28 mm kg. 40
- idem travă $\varnothing$ 4 mm kg. 85
- idem $\varnothing$ 8×1 mm kg. 100
- idem $\varnothing$ 10 mm kg. 70
- idem $\varnothing$ 20×2,5 kg. 300
- idem $\varnothing$ 34×5 kg. 36
- idem $\varnothing$ 40×1 kg. 24
- idem $\varnothing$ 30 mm kg. 30
- Bară bronz $\varnothing$ 75 buc. 500
- Balamale buc. 860
- Broască ptr. lăzi buc. 50

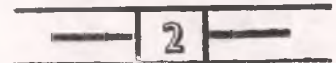
PIESE DE SCHIMB

RULMENȚI

- Rulmenți S-6007 buc. 20
- idem S-6008 buc. 10
- idem S-6011 buc. 30
- idem S-6012 buc. 5
- idem S-6013 buc. 10
- idem S-6407 buc. 5
- idem S-32212 buc. 19
- idem S-30213 buc. 6
- idem S-30306 buc. 7
- idem S-30204 buc. 30
- idem S-30305 buc. 25
- idem S-32312 buc. 5
- idem S-51124 buc. 6
- idem S-51126 buc. 7
- idem S-51203 buc. 12
- idem S-51205 buc. 10
- idem S-51206 buc. 20
- idem S-51208 buc. 6
- idem S-NU 212 buc. 10
- idem S-NU 213 NA buc. 6
- idem S-16009 buc. 8
- Curele trapezoidale 8×13×1460 buc. 70
- idem 11×17×1600 buc. 20
- idem 11×17×2700 buc. 10
- idem 11×17×6300 buc. 15

- idem 14×22×4000 buc. 15
- idem 14×22×6300 buc. 6
- idem 14×22×2500 buc. 6
- Segmenti circular $\varnothing$ 610 buc. 500
- Segmenti circular $\varnothing$ 710 buc. 500

Curele trapezoidale

- 22×14×1800 ml. 20
- 22×18×2000 ml. 30
- 22×17×2000 ml. 201
- Bandă ferodou 60×8 ml. 130
- 80×10 ml. 107
- 60×8 ml. 190

Rulmenți

SERIA NY

- Ny 307 NA buc. 70
- HY 328 buc. 6
- 316 buc. 8

Rulmenți radiali oscilanți cu bile pe două rinduri STAS 6846—68

- 1205 buc. 26
- 1215 buc. 10

Seria 23

- 2317 buc. 12

Rulmenți radiali cu role cilindrice pe două rinduri cu alezaj conic STAS 6190—68

- 3020 K buc. 3
- 3014 buc. 10
- 3612 buc. 2
- 4213 buc. 6
- 4215 buc. 6

Rulmenți radiali cu bile pe un rind STAS 3041—68

- 6200 buc. 91
- 6202 buc. 20

- 6209 buc. 77
- 6213 N buc. 42
- 6213 buc. 40
- 6236 buc. 10
- 6307 buc. 14
- 6309 buc. 16
- 6311 buc. 80
- 6311 N buc. 6
- 6330 NA buc. 8
- 6322 buc. 32
- 7209 buc. 52
- 7219 buc. 21
- 7306 buc. 14
- 7307 buc. 13
- 7308 buc. 30
- 7312 buc. 13
- 7313 buc. 12
- 7513 buc. 1
- 7514 buc. 1
- 7506 buc. 5

Rulmenți radiali axiali cu role pe un rind

- 7723 buc. 6
- 7728 buc. 5
- 7815 buc. 19

Rulmenți radiali oscilanți cu role butoi pe două rinduri STAS 3918—68

- 22220 buc. 34
- 22222 buc. 16
- 22317 buc. 10
- 22324 KN buc. 7
- 22356 buc. 4
- 22356 M3 buc. 8

Rulmenți radiali axiali cu role pe două rinduri STAS 3920—73

- 30209 buc. 120
- 30210 buc. 5
- 30218 buc. 19
- 30218 buc. 19
- 32214 buc. 52
- 32214 buc. 47
- 32215 buc. 38
- 32216 buc. 112
- 32306 buc. 76
- 32308 buc. 60
- 32314 buc. 10
- 32315 buc. 44

Rulmenți axiali cu bile cu simplu efect

- 51118 buc. 5

Rulmenți radiali oscilanți cu role conice pe un rind cu guler

- 67728 buc. 8
- 204705 A buc. 593

Rulmenți radiali oscilanți cu bile pe două rinduri, cu două inele interioare

- 676901 buc. 18

Rulmenți cu ace pentru transmisii cardanice

- 704904 buc. 130

- 804701 buc. 158

Rulmenți radiali oscilanți cu role conice pe un rind

- 807813 buc. 10

- Reductor tip Neptun 2H—10—11, 5—7, 1500/100/750 putere 1,5 buc. 1

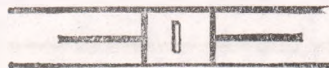
- Reductor FCO tip Orăștie IM3—201—0/176—50 buc. 1

- Reductor FCO tip Oradea IM1—201—0/230—2,5 buc. 1

- Reductor FCO tip Oradea IM1—230/50 buc. 1

- Reductor 3 CM—755 tip Oradea 90—0 buc. 1

CONSTRUCȚII — INSTALAȚII ELECTRICE

- Becuri sufit buc. 350
- idem electrice 220/40 buc. 1000
- idem 220/150 buc. 200
- idem infraroșii 250 W buc. 109
- Balaturi ptr. lămpi fluorescente 65 W buc. 50
- Bandă ferodou 45×5 ml. 100
- Buton apel cu doză buc. 30
- idem ciupercă buc. 50
- idem comandă buc. 50
- idem cu reținere buc. 60
- idem sonerie buc. 37
- idem buc. 65
- Baterie duș flexibil buc. 40
- Bloc velce TSA 1 A buc. 60
- idem TSA 1,8 A buc. 10
- idem TSA 20 A buc. 40
- idem TSA 10 A buc. 30
- Bobină releu 110 V buc. 20
- Contactator TCA. 6 A buc. 60
- idem TCA 10 A buc. 70
- idem TCA 32 A buc. 10
- idem TCA 32a/380V buc. 15
- idem TCA 40 A buc. 45
- idem TCA 63 A buc. 20
- idem AC,3 200 FR buc. 2
- Cumulator C 16 buc. 15
- idem ST buc. 70
- Conectori 6 mm buc. 300

- Conectori 4 buc. 1000

- idem 50 buc. 140

- Cablu MCG 2×2,5 ml. 500

- Cordon electric (uz cas) buc. 40

- Capac sig. migron 10-25A buc. 150

- Capace siguranță 60 A buc. 200

- Cumulator Y 63 A buc. 50

- Clame de sir 4-6 buc. 200

- Capace siguranță 100 A kg. 200

- Conductor AFJ Ø 4 ml. 600

- idem AFJ, Ø 6 ml. 396

- idem AFJ Ø 10 ml. 600

- Cleme CLPN. 25 mm buc. 100

- idem 4,4 Ø 16 buc. 240

- idem 4,4 Ø 35 buc. 65

- idem legătură 50 mm buc. 40

- idem tuburi 70 mm buc. 30

- idem 95 mm buc. 20

- idem 120 buc. 13

- idem CLPN 120 mm buc. 50

- idem buc. 40

- idem buc. 40

- Cheie c-dă cu lampă buc. 4

- Cablu ACJ. ABJ. 4×10 ml. 75

- idem ACJ. ABJ. 4×2,5 ml. 41

- idem ACJ. ABJ. 2×4 ml. 200

- idem CJ. ABJ. 2×50 ml. 80

- idem CSJJ 16×1,5 ml. 50

- Comutator buc. 14

- Canea GAZ 3/8" buc. 400

- Doze patrute buc. 100

- Diode PL 10 Z buc. 50

- idem RA 120 R buc. 70

- idem F 4007 buc. 100

- idem B. B. 125 buc. 80

- idem D D 126 buc. 80

- Elementi sig. 100 A buc. 150

- idem tracțiune IV k 225 buc. 84

- Furci sig. 350 A buc. 50

- Furtun frină față buc. 170

- idem spate buc. 80

- idem aer ptr. remorci buc. 45

- Fise III 10 A buc. 20

- idem contact buc. 50

- idem tripolară buc. 50

- Garnituri C R 25×4 buc. 130

- idem C R Ø 38×1 buc. 20

- Întrerupător cu pirghie 100 buc. 75

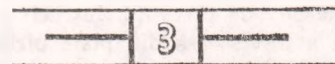
- idem 63 A buc. 25

- Inversor de sens 32 A buc. 30

- Intrerupător capsulat 63 A buc. 2
 - idem 200 A buc. 6
 - idem 400 A buc. 2
 - idem P.T. buc. 70
 - idem S T buc. 100
 - idem S T buc. 16
 - idem intec. buc. 30
 - Corpuri tub fluorescent 2×65 W buc. 20
 - Corpuri iluminat 3×40 W buc. 54
 - Limitator cursă cd. 6090 buc. 20
 - idem 4460 buc. 1
 - idem 6122 buc. 1
 - idem 6110 buc. 1
 - idem 6131 buc. 100
 - Lămpi semnalizare Ft 220/24 buc. 20
 - idem electrice noris 220 V buc. 94
 - idem 300 V buc. 54
 - Lampă C.S.T. 30 buc. 80
 - idem C.I.A.S. buc. 50
 - idem fluorescentă CFS. 1×40 buc. 20
 - Minere siguranță 350 A buc. 35
 - idem MPR 500 A buc. 42
 - Microintrerupător cd. 5926 buc. 3
 - Manșon derivație 60/50 buc. 4
 - idem cuplare 31.16.185 buc. 17
 - Microintrerupător cd. 5900 buc. 50
 - idem cd. 5917 buc. 5
 - idem cd. 5908 buc. 13
 - idem cd. 5941 buc. 20
 - Oale condus 1/2" buc. 29
 - Olandez negru 3/4" buc. 200
 - Patroane sig. 4 A buc. 150
 - Patroane sig. 100 A buc. 365
 - idem sig. migron 0-25 A buc. 274
 - idem MPR 300 A. buc. 50
 - idem MPR 630 A buc. 18
 - Papuci cablu Ø 300 buc. 44
 - idem Ø 400 buc. 90
 - Pendulă cu tijă buc. 56
 - Priză trifazică 10 A buc. 50
 - idem 25 A buc. 20
 - idem intec. buc. 50
 - Petinox plăci 1,25-6 mm kg. 200
 - Racord olandez 1/2" buc. 50
 - Reducți 1/4"—3/8" buc. 160
 - Sirmă bobinaj textil Ø 1,6 kg. 56,30
 - idem Ø 1,7 kg. 35,20
 - idem Ø 1,75 kg. 10,30

- idem Ø 1,90 kg. 20,20
 - idem Ø 2,25 kg. 24,80
 - idem Ø 3 kg. 5,80
 - idem email Ø 0,30 kg. 20
 - idem Ø 0,45 kg. 50
 - idem Ø 0,50 kg. 80
 - Sirmă bobinaj email Ø 0,55 kg. 40
 - idem email Ø 0,60 kg. 200
 - idem dif. dimensiuni kg. 134
 - idem email Ø 0,7 kg. 80
 - idem Ø 0,85 kg. 80
 - idem Ø 0,90 kg. 80
 - idem Ø 1,05 kg. 30
 - idem Ø 1,40 kg. 100
 - idem Ø 1,45 kg. 29,30
 - idem Ø 1,50 kg. 30,50
 - idem Ø 1,55 kg. 30,00
 - idem Ø 1,60 kg. 27,40
 - idem Ø 1,65 kg. 64,40
 - idem Ø 1,70 kg. 95,20
 - idem Ø 1,75 kg. 31,60
 - idem Ø 1,80 kg. 105,70
 - idem Ø 1,90 kg. 46,00
 - idem Ø 2,00 kg. 65,70
 - idem Ø 2,10 kg. 29,50
 - idem Ø 2,30 kg. 38,30
 - Sirmă VLPJ Ø 4 mm. ml. 1000
 - idem VAL pt. bujii 1,5 ml. 300
 - idem VLPJ (1 M) 2,5 ml. 400
 - idem (1 M) 4 ml. 300
 - Sifon pardosea Ø 100 buc. 25
 - Soclu sig. ing. 25 buc. 50
 - Suport sig. M.P.R. 200 A buc. 20
 - idem 315 A buc. 30
 - Siguranțe elect. 400 A buc. 30
 - Sup. sig. MPR 630 A buc. 25
 - Textolid plăci dif. dim. kg. 100
 - Tub warnisch 1-16 mm ml. 2500
 - idem KOPEX Ø 16 mm ml. 50
 - Transformator 400 W 220/24 V buc. 30
 - Tuburi fluorescente 20 W buc. 100
 - idem 65 W buc. 100
 - Transformator 386/100 V buc. 2
 - Tuburi electrice I 3 70/0,8 buc. 10
 - Teuri 1/2" buc. 180

- Tranzistori EFT 321 roșu buc. 50
 - idem EFT 322 galben buc. 50
 - idem AC. 181 KB buc. 50
 - idem FET 319 F verde buc. 100
 - idem BC 171/B buc. 100
 - idem BC 171 A buc. 100
 - idem B F 199 buc. 100
 - idem AF 254 buc. 100
 - idem AF 255 buc. 100
 - idem BC 108 C buc. 100
 - Ventile valvă buc. 100
 - Ventile 1/2" buc. 150
 - idem 1" buc. 200
 - idem aburi 3/4" buc. 30
 - Voltmetru 0-600 buc. 5
 - Ventile abur 1 1/4" buc. 10
 - idem 1 1/2" buc. 25

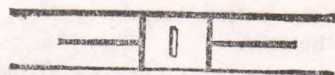
- Releu intermediar (tip R1-3-44) 220 V curent alternativ buc. 765
 - idem tip R1 3T-A22 220 V curent continuu buc. 71
 (produs Electromagnetica București)

CHIMICE

- Cupru electrolitic kg. 40
 - Plumb bloc electrolitic kg. 50
 - Pinză uleiata ml. 50

DIVERSE

- Anvelopă auto 750×20 buc. 2
 - idem 975×18 buc. 6
 - Apărători noroi buc. 4

CONTRACT ECONOMIC

OBLIGAȚIA DE A ȚINE ANUMITE PRODUSE LA DISPOZIȚIA PARTENERULUI CONTRACTUAL

Prin hotărîrea nr. 212/1975, Arbitrajul de stat interjudețean Galați a admis în parte acțiunea reclamantei, întreprinderea de utilaj chimic și forjă Rm. Vilcea și a obligat pe pîritul, Combinatul pentru fibre artificiale Brăila să plătească 4 966 lei cu titlu de daune și 75 lei cheltuieli de arbitrar.

În considerentele hotărîrii s-a reținut că reclamanta s-a obligat să-i livreze piritului pe bază de contract o serie de utilaje destinate realizării unui obiectiv de investiții. Întrucît investiția a fost scoasă din plan, pîritul a solicitat reclamantei încetarea contractului de furnizare. Dat fiind faptul că reclamanta începuse fabricarea utilajelor, efectuînd unele cheltuieli, pîritul a fost obligat — ca urmare a încetării contractului — s-o despăgubească cu 4 966 lei, cu mențiunea că reclamanta urmează să țină la dispoziția piritului materialele procurate în scopul fabricării utilajelor.

Întrucît această obligație nu a fost respectată, pîritul din primul litigiu a introdus ulterior acțiune împotriva reclamantei, solicitînd cu titlu de daune contravaloarea materialelor ce nu au putut fi predate. Acțiunea a fost respinsă de Arbitrajul de stat interjudețean Pitești, prin hotărîrea nr. 388/1976, ca inadmisibilă.

Această hotărîre a fost desființată prin Decizia primului arbitru de stat nr. 692/1977, cu indicația de a se proceda la rearbitrarea litigiului, ținînd seama de faptul că nemaexistînd materialele aferente utilajelor a căror execuție a fost sistată prin efectul încetării contractului, obligarea pîritului din cel de-al doilea litigiu la plata daunelor echivalente nu conduce la nesocotirea puterii lucrului judecat a primei hotărîri.

În adevăr, potrivit Legii nr. 71/1969, partea care solicită încetarea contractului are obligația de a dezdăuna partea contractantă de pagubele astfel cauzate.

Dacă paguba constă în materiale a-

provizionate și care nu-și găsesc utilizarea în urma încetării contractului, contravaloarea lor poate forma obiectul unor pretenții la despăgubiri cu condiția de a se dovedi că respectivele materiale nu pot fi folosite de către unitatea furnizoare la executarea produselor care formează obiectul altor contracte și nici nu pot fi valorificate, potrivit legii.

Recunoașterea sau admiterea unor asemenea pretenții, urmată de plata cu titlu de daune a contravalorii materialelor aprovizionate, implică, pentru unitatea furnizoare, obligația de a păstra la dispoziția unității beneficiare respectivele materiale. Altfel, s-ar ajunge la îmbogățirea fără cauză a unității furnizoare care s-ar putea folosi atît de materialele respective cît și de contravaloarea lor obținută cu titlu de daune.

Pentru a înlătura asemenea consecințe inacceptabile, atît din punct de vedere economic, cît și din punct de vedere juridic, unitatea beneficiară este îndreptățită să obțină cu titlu de daune contravaloarea materialelor care nu i-au fost păstrate la dispoziție. Acțiunea avînd acest obiect nu poate fi paralizată prin invocarea autorității de lucru judecat, deoarece nu sînt îndeplinite cerințele legii privind această excepție.

Într-adevăr, alături de faptul că în cele două litigii, părțile apar în calități procesuale diferite, cauza acțiunilor este deosebită. În primul litigiu, pretențiile unității furnizoare la plata daunelor se întemeiază pe acele prevederi ale art. 13 din Legea nr. 71/1969 potrivit cu care „în cazurile în care furnizorul acceptă, la cererea beneficiarului, încetarea contractului, acesta din urmă este obligat să suporte toate cheltuielile efectuate de producător pînă la data sistării contractului“. În cel de-al doilea litigiu, pretențiile unității beneficiare se bazează pe obligația unității furnizoare de a ține la dispoziție materialele achitate cu titlu de daune, respectiv pe îmbogățirea fără cauză pe care ar realiza-o unitatea furnizoare în dauna celei beneficiare, dispunînd atît de materiale, cît și de prețul lor.

Există și în alte cazuri obligația de a ține la dispoziție produse în legătură cu care s-a statuat prin hotărîri arbitrale. De pildă, cînd se constată

întemeiat refuzul de plată a unității beneficiare pe motiv că produsele s-au livrat cu nesocotirea prevederilor contractului, există obligația de a se păstra produsele respective la dispoziția unității furnizoare. Această obligație există chiar dacă nu a fost menționată în cuprinsul unei hotărîri arbitrale. În acest sens, prin Decizia primului arbitru de stat nr. 684/1977 s-au reținut următoarele: „Împrejurarea că prin hotărîre nu s-a dispus păstrarea în custodie sau restituirea geamurilor livrate în plus, nu duce la înlăturare răspunderii unității pîrite pentru păstrarea și restituirea acestora în bune condiții“.

I. ICZKOVITS

RAPORTURI DE MUNCĂ

SPRIJIN MATERIAL FAMILIILOR CU COPII

Grija deosebită ce o manifestă conducerea partidului și statului nostru pentru aplicarea cu consecvență Programului partidului, pe linia ridicării continue a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor este demonstrată cu evidență prin recentul decret al Consiliului de Stat privind instituirea unui nou sistem de ajutoare pentru mamele cu mai mulți copii, majorarea ajutoarelor, ce se acordă soțiilor de militari în termen și plata indemnizațiilor de naștere.

Decretul prevede, în cadrul sprijinului material de care se bucură familiile cu copii, acordarea următoarelor ajutoare bănești, pe lingă alocația de stat pentru copii :

1. ajutor pentru mamele care au mai mulți copii ;
2. ajutor pentru soțiile militarilor în termen ;
3. indemnizația de naștere.

Ajutorul pentru mamele cu mai mulți copii este reglementat în mod diferit ca în trecut, în sensul că dac pînă acum ajutorul se acorda mameilor care aveau 8 sau mai mulți copii cu începere de la 1 august 1977 ajutorul se acordă mamelor care au în grijire 5 sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la 18 ani ; ajutorul se acordă

diferențiat, în 3 situații, în funcție de numărul copiilor și anume:

— 200 lei, mamelor cu 5 sau 6 copii;

— 350 lei, mamelor cu 7, 8 sau 9 copii;

— 500 lei, mamelor cu 10 sau mai mulți copii.

La numărul copiilor în funcție de care se acordă ajutorul se iau în considerare, pe lângă copiii născuți în cadrul căsătoriei, și copiii pe care-i îngrijește ce provin din afara căsătoriei sau dintr-o căsătorie anterioară a soțului său.

De asemenea se iau în considerare la stabilirea ajutorului și copiii care au depășit vârsta de 18 ani însă își continuă studiile, până la terminarea studiilor, dar fără să depășească vârsta de 25 ani.

Față de prevederea legii potrivit căreia ajutorul se acordă numai în situația în care copiii sînt efectiv în îngrijirea mamei, prin decret se prevede că nu se iau în considerare la stabilirea ajutorului următoarele categorii de copii:

— au fost înfiați de alte persoane;

— au fost încredințați, în condițiile legii, altor persoane;

— li se asigură întreținerea din partea statului (case de copii, cămine pentru copii deficienți nerecuperabili etc.);

— se află în unități de reeducare.

Ajutorul se acordă indiferent de natura și nivelul veniturilor pe care le realizează mama și indiferent că primește alte alocații, indemnizații sau ajutoare.

A doua categorie de ajutor instituit prin decret este ajutorul pentru soțiile militarilor în termen. Condițiile care se cer pentru acordarea acestui ajutor sînt: să nu fie încadrate în muncă și să nu aibă alte posibilități materiale de existență. Ajutorul se acordă în următoarele situații:

— sînt gravide, începînd cu luna a V-a de sarcină;

— au copii în vîrstă de pînă la 8 ani;

— sînt încadrate în gradul I sau II de invaliditate.

Cuantumul ajutorului este de 350 lei dacă soția are domiciliul în mediul urban și de 200 lei dacă domiciliază în mediul rural.

Ajutorul se acordă cumulativ cu alocația de stat pentru copii.

Prin decret se stabilește dreptul la ajutor și soțiilor militarilor cu termen redus și ale elevilor școlilor militare.

O situație specială reglementată este aceea a mamei necăsătorite; aceasta are dreptul la ajutor dacă paternitatea copilului a fost stabilită față de un militar în termen, fie prin recunoașterea copilului, fie prin hotărîre judecătorească.

În ceea ce privește cea de-a treia categorie de ajutor, aceea a indemnizației de naștere, se prevede acordarea unei indemnizații de naștere de 1000 lei mamelor care, avînd mai mult de 2 copii, nasc ulterior; indemnizația se acordă pentru fiecare copil născut ulterior, viu sau mort.

Stabilirea și plata ajutorului se fac de către comitetul executiv al consiliului popular județean sau al municipiului București, în raza căruia își are domiciliul persoana îndreptățită, cu excepția ajutorului pentru soțiile militarilor în termen care se stabilește și se plătește de centrele militare.

Propunerile în vederea acordării ajutorului pentru mamele cu mai mulți copii și acela pentru soțiile militarilor în termen se fac de comisiile de pensii și asigurări sociale din unități sau comunale, după caz.

Comisiile de pensii și asigurări sociale sînt instituite prin art. 47 din Legea nr. 3 din 8 iulie 1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistența socială, iar componența lor se stabilește, de către organele de conducere colectivă împreună cu comitetul sindicatului din unitate.

Dreptul la ajutoarele prevăzute de decret ia naștere începînd cu luna următoare celei în care sînt îndeplinite condițiile de acordare; dreptul la aceste ajutoare încetează, de asemenea, începînd cu luna următoare celei în care condițiile prevăzute pentru acordarea dreptului, nu mai sînt îndeplinite.

Gh. ȚIGAERU

FINANCIAR

CONSTATAREA PREJUDICIULUI ÎN CAZUL REBUTURILOR SAU PRODUSELOR DECLASATE

În sistemul legislativ actual, în care apărarea avutului obștesc constituie o obligație fundamentală a fiecărui om al muncii, aducerea la cunoștința organelor de conducere a unităților socialiste a oricărei forme de diminuare a patrimoniului socialist (risipire, pierdere, degradare, proastă gospodărire, efectuarea de cheltuieli neeconomice, plata de penalități, locații, lipsa de pază etc.), nu este reglementată limitativ și exclusiv în sensul ca numai anumite persoane sau organe ar avea competența de a constata prejudiciile și a indica autorii, aceasta reprezentînd o îndatorire cu caracter general. În scopul unei mai efective prevenirii a pagubelor și pentru apărarea integrității avutului obștesc o serie de legi, din care cităm numai legile nr. 5/1970 și nr. 15/1972, au creat o serie de organe speciale cărora le-au instituit — drept atribuții de serviciu — verificarea legalității și oportunității operațiilor patrimoniale ale unităților socialiste. Desigur că aceste organe au abilitarea legală de a constata prejudiciile suferite de patrimoniul socialist și de a indica persoanele vinovate. Alături însă de organul cu sarcini specifice de control orice altă persoană sau organ are îndatorirea de a sesiza nereguli cu caracter prejudiciabil, motiv pentru care legile în vigoare nu au adus o reglementare în ce privește competența și modalitățile de stabilire a prejudiciilor în cazurile de răspundere materială. De la acest principiu general, Legea calității produselor și serviciilor (nr. 7/1977) prin art. 72 alin. 2 și art. 73 alin. 2 a adus o derogare, în sensul că a stabilit o competență specifică privind constatarea calității produselor, conferind maistrului și celorlalți conducători direcți ai procesului de producție dreptul de a constata rebutul ori produsul declamat și persoana care l-a provocat. Prevederea legală este firească

dat fiind că persoana cea mai în măsură a constata rebutul sau produsul declasat este aceea care se află în directă și nemijlocită legătură cu procesul de producție care se desfășoară sub conducerea sa. Dar normele de drept suscitade nu creează o competență exclusivă, ci au caracter preferențial, stabilind o ordine de preferință, dând înțietate maistrului sau conducătorului procesului de producție de a constata rebutul sau produsul declasat, dar fără a exclude dreptul și obligația altor persoane de a constata prejudiciul și de a indica pe cei vinovați. Ne gândim în primul rând la personalul încadrat în compartimentul de control tehnic al calității. Această afirmație este și mai valabilă în situațiile când — datorită vicilor ascunse — rebutul apare nu în timpul sau la sfârșitul procesului de fabricație ci mai târziu, după livrare, în perioada de funcționare sau folosință când se află la unitatea beneficiară sau chiar la cumpărător. În aceste ultime situații, maistrul sau conducătorul procesului de producție nu mai au posibilitatea — întrevăzută de legiuitor — de a constata prejudiciul imediat după terminarea procesului de fabricație, motiv pentru care prejudiciul și vinovații pot fi stabiliți de orice organ sau persoană cu competența legală din cadrul unității producătoare, sau cel ce primesc o asemenea împunericire de la conducerea acesteia.

dr. C. JORNESCU

TRANSPORT

RĂSPUNDEREA CĂII FERATE ÎN CAZURILE ÎN CARE PENTRU MĂRFURILE AGROALIMENTARE ACOPERITE LA DESTINAȚIE CU LIPSURI SAU DEGRADATE SE ACORDĂ BONIFICAȚII, RABATURI SAU PERISABILITĂȚI

Calea ferată care a primit marfa la transport este răspunzătoare pentru pagubele rezultate din pierderea totală sau parțială a mărfii, precum și de avariile suferite de la primirea mărfii la transport până la eliberarea ei, în stația de destinație.

În practică se pune adesea problema dacă răspunde calea ferată și în cazurile în care se acordă reclamantei bonificații, rabaturi comerciale suplimentare sau perisabilități. Din analiza prevederilor legale se constată următoarele:

Rabaturile se aplică în conformitate cu legea în vigoare, fără legătură, în general, cu transportul. În afara acestor cote de rabat, în conformitate cu H.C.M. nr. 616/25.V.1971 privind rabaturile comerciale suplimentare pentru mărfurile agroalimentare din import, întreprinderile de comerț exterior acordă unităților comerciale beneficiare de plan de import pentru aceste produse rabaturi suplimentare în valoare de 0,5%—3%, numai la mărfurile agroalimentare provenite din import și expres arătate în lista anexă la acest H.C.M. (Ex. lapte praf, țigări, bere 0,5%, pește congelat, brânzeturi, cafea 1%, ouă, pește viu, băuturi 1,5% și pentru fructe citrice și banane 3%).

Aceste rabaturi se acordă pentru acoperirea cheltuielilor de încărcare-descărcare de la punctele de frontieră, perisabilitățile pe timpul transportului și manipulării produselor agroalimentare importate, din momentul preluării lor de la furnizorul extern până la predarea către beneficiarul intern.

Bonificația contractuală se acordă în general pentru spărturile normale în timpul transportului și pentru lipsuri accidentale.

Prin Ordinul nr. 13/21.II.1974 al Ministerului Comerțului Interior (publicat în Buletinul Oficial nr. 27/4.II.1974) s-au aprobat Instrucțiunile privind aplicarea normelor de perisabilități la mărfurile alimentare pe timpul transportului, depozitării și desfacerii. Aceste instrucțiuni, care sînt unice și obligatorii pentru toate unitățile care vehiculează produse alimentare, indiferent de subordonarea acestora, se acordă numai la transporturile interne.

Prin perisabilități, conform acestor instrucțiuni se înțeleg pierderile materiale care se produc la mărfurile alimentare în operațiunile de transport sau manipulare, depozitare și desfăcere, ca urmare a evaporării, volatilizării, scurgerii, pulverizării, îmbibării, fărîmării, spargerii sau altor cauze asemănătoare. Lista nr. 1 (anexată la

aceste instrucțiuni) cuprinde normele de perisabilități la produsele alimentare în timpul transportului de la furnizorii din alte localități. Aceste norme sînt cuprinse între 0,10% și 1,50% (de ex. 0,10% pentru conserve, 0,50% pentru ouă, brânzeturi și preparate din carne și 1,50% pentru fructe sudice: citrice, banane, ananas și ape minerale).

Arbitrajul de stat central a fost chemat în repetate rânduri să hotărască în asemenea cazuri în care s-a acționat calea ferată, deși s-au primit de către reclamantă toate, sau o parte din reducerile menționate.

Sintetizînd o serie de hotărîri în acest domeniu, rezultă că nu poate răspunde calea ferată decît în cazurile în care se face dovada culpei acesteia.

În cazurile cînd nu se dovedește culpa căii ferate aceasta este scutită de răspundere. De ex. dacă vagonul a sosit cu plombele predătorului intacte operează prezumpția nevinovăției căii ferate, pînă la dovada contrară. De asemenea, cînd se constată neglijența predătorului, de exemplu prin așezarea defectuoasă a mărfii în vagon, ambalaje necorespunzătoare, fapt care a dus la deteriorarea acesteia, operează culpa predătorului, nu a căii ferate (exemplu hotărîrile nr. 2376, 2378 și 2379 din 27.VI.1977).

Pierderile provenite din neglijență, proastă gospodărire, rea-credință, indiferent că sînt în cadrul normelor sau peste norme, sînt pagube și se suportă de către cei vinovați. Lipsurile constatate la transportul mărfurilor care provin din culpa furnizorului, căraușului sau ai angajaților altor organizații, sau a altor persoane, urmează să fie recuperate de la cei vinovați.

În caz de asigurare a mărfurilor transportate, în cadrul convențiilor de asigurare cu ADAS, organizațiile socialiste sau obștești pot obține recuperarea pagubelor de la aceasta pentru dispariție, furt, spargere, scurgere, incendiu, explozie, trăsnet, inundație, furtună, umezeală sau ploaie, acte de tîlhărie etc.

În aceste cazuri desigur nu se poate recupera paguba și de la calea ferată. În situațiile în care răspunde calea fe-

tă (de ex. pentru forță majoră calea rată nu răspunde), ADAS se va re-esa împotriva căii ferate. Desigur, DAS va putea plăti și diferența din despăgubirea plătită de calea ferată și paguba integrală în cazul răs-nderii limitate a căii ferate.

Lucian THEODORU

ASIGURĂRI

CARE SÎNT OBLIGAȚIILE ORGANIZAȚIILOR SOCIALISTE ÎN LEGĂTURĂ CU PLATA PRIMELOR DE ASIGURARE PE BAZĂ DE CONSIMȚĂMÎNT SCRIS ?

Decretul nr. 471/1971 cu privire la gurările de stat și Hotărîrea Consi-ului de Miniștri nr. 1715/1971 pentru billirea unor măsuri în executarea pretului nr. 471/1971 cu privire la gurările de stat prevăd, printre al- e, ca ministerele, celelalte organe trale, comitetele executive ale con-ilor populare, precum și organiza- e economice, întreprinderile și in- uțiile subordonate acestora să acor- sprijin pentru popularizarea asigu- lor, încheierea asigurărilor facul- ve, încasarea primelor la aceste gurări și recrutarea de lucrători re- uiiți pe bază de tarife.

la aplicarea acestor dispoziții, mi- rul finanțelor a emis noi norma- , prin îmbunătățirea și codificarea r existente, respectiv „Instrucțiu- nr. 7/1976, pentru executarea de e organizațiile socialiste a unor lni ce le revin, potrivit legii, cu ire la asigurările de stat“, care răd, printre altele, și modalitatea încasare a primelor de la asigu- angajați ai organizațiilor socia- sau membri cooperatori, și de noire a asigurărilor acestora, pe e de „consimțămînt scris“.

în consimțămîntul scris, asigurații pternicesc pe plătitorii de retribuții organizațiile socialiste unde sint ațați sau membri cooperatori să ească Administrației Asigurărilor Stat în numele și din retribuțiile bănești primele de asigurare, atît ru asigurările în curs, cît și pen-

tru asigurările ce se vor încheia sau reinnoi.

Consimțămîntul scris exprimînd li- bera voință a celor ce doresc să încheie asigurări sau să folosească această for- mă de plată a primelor de asigurare, se obține printr-o temeinică muncă de lămurire dusă de imputerniciții ADAS. Sprijinirea acțiunilor de popularizare desfășurată de imputerniciții ADAS constituie una din sarcinile principale ce revin organizațiilor socialiste, în teme- iul reglementărilor sus-menționate.

Formularul de consimțămînt scris se completează și se semnează la încheie- rea asigurărilor, odată cu declarația de asigurare sau, la cererea asiguratului, oricînd în cursul duratei contractului de asigurare. Ca să devină operant, consimțămîntul scris se vizează de că- tre contabilul șef al unității sau impu- ternicitul său din organizația socialistă în care lucrează asiguratul respectiv. Prin această viză se atestă atît calita- tea de angajat sau de membru coope- rator a asiguratului la unitatea respec- tivă, cît și luarea la cunoștință privind modalitatea de plată a primelor.

Organizațiile socialiste au datoria să asigure condițiile necesare și să sprij- ine plătitorii de retribuții pentru ca să-și desfășoare activitatea în bune condițiuni privind aplicarea consimță- mîntului scris.

Pentru aceste operațiuni, în evidența contabilă a organizațiilor socialiste respec- tive nu se face nici o înregistrare contabilă.

Plătitorii de retribuții imputerniciți de asigurați să plătească în numele și din retribuțiile lor bănești primele de asigurare pe bază de consimțămînt scris, primesc de la imputerniciții ADAS documentele de plată a prime- lor de asigurare (contractele de asigu- rare, polițele de asigurare, chitanțele) și predau acestora primele de asigu- rare. Documentele de plată a primelor de asigurare se predau de către plă- titorii de retribuții, asiguraților, odată cu plata retribuției.

Data încasării primelor de asigurare pentru care s-a dat consimțămînt scris, care se înscrie în documentele de plată a acestora (contracte de asigurare, po- lițe de asigurare, chitanțe) — este data plății retribuțiilor.

În cazurile în care la datele plății retribuțiilor, asigurații care au dat con- simțămînt scris nu-și ridică drepturile bănești (nici personal și nici prin de-

legat), iar acestea se depun la bancă ca retribuții neridicate, în ștutul de retri- buții, la rubrica „semnătură“, la po- ziția lucrătorului sau membrului coo- perator care n-a fost prezent la plată și din retribuția căruia, în baza con- simțămîntului scris, s-a plătit prima de asigurare, plătitorul de retribuții notează atît suma netă care se depune la bancă și data depunerii, cît și nu- mărul, data și suma documentului de plată a primelor de asigurare care se anexează la ștutul de retribuții.

La data cînd asiguratul sau membrul cooperator respectiv se prezintă să-și încaseze retribuțiile bănești, se ridică de la bancă numai suma depusă și în- registrată ca drepturi neridicate, iar în documentul de plată a retribuțiilor ne- ridicate se trece atît suma cuvenită conform statului inițial de retribuții, numărul, data și suma documentului primei de asigurare achitată, cît și suma rămasă de plătit. Odată cu sem- narea documentului pentru primirea retribuției neridicate și achitarea su- mei respective către lucrătorul sau membrul cooperator asigurat, acestuia i se înmînează și documentul de plată a primelor de asigurare care a fost anexat la ștutul inițial de retribuții.

Rezultatele aplicării metodei de achi- tare a primelor de asigurare pe bază de „consimțămînt scris“ sînt favorabile și se datoresc modului judicios de or- ganizare a efectuării lucrărilor respec- tive în majoritatea organizațiilor socia- liste unde se practică această formă de plată.

Dezvoltarea acestei forme de plată a primelor este cerută insistent de către asigurați, revenind în această privință un rol deosebit conducerilor organiza- țiilor socialiste care trebuie să sprijine satisfacerea acestor cerințe, printre al- tele, prin creșterea operativității în a- vizarea consimțămîntelor scrise și or- ganizarea muncii plătitorilor de retri- buții în legătură cu îndeplinirea în to- talitate a obligațiilor ce derivă din normativele care reglementează apli- carea consimțămîntului scris.

V. BARDAC

INTREBĂRI-RĂSPUNSURI

● **S. SZEMLER (Covasna)** întreabă dacă calea ferată datorează penalități potrivit H.C.M. nr. 306/1970 pentru achitarea cu întârziere a daunelor datorate pentru pierderea unor produse în timpul transportului.

Răspunsul este negativ. Cărașul feroviar are o răspundere limitată, prevăzută în reglementarea specială aplicabilă contractului de transport pe calea ferată. Astfel, în conformitate cu art. 82 din Regulamentul de transport C.F.R., în cazul relatat de dv. cărașul datorează dobânzi de 6% pe an.

● **M. STOLNICU (Iași)** se interesează de practica arbitrală în materia sancționării unității furnizoare care livrează produse cu vicii ascunse.

Așa cum s-a reținut și prin Decizia PAS nr. 737/1976, în cazul de mai sus, potrivit art. 15 din Legea nr. 71/1969, unitatea furnizoare răspunde pentru calitatea produselor în perioada de garanție cit și după expirarea acesteia, în condițiile legii, pentru viciile ascunse.

În ce privește întinderea răspunderii, unitatea furnizoare poate fi obligată la plata de penalități conform art. 1 lit. a și e din H.C.M. nr. 306/1970, răspunderea ei limitându-se la acoperirea daunei cauzate unității beneficiare.

● **E. SÂNDULESCU (București)** întreabă dacă o unitate cu atribuții de comerț exterior pirlă poate fi exonerată de plata cheltuielilor de arbitraj pe considerentul că reclamația de calitate privind produsele importate care formează obiectul litigiului a fost transmisă de către reclamantă după expirarea termenului de reclamație din contractul extern.

În principiu, răspunsul care se impune este afirmativ.

Dacă în condițiile date, răspunsul la reclamația tardiv formulată a fost primită de către unitatea cu atribuții de comerț exterior abia după introducerea acțiunii, consecințele acestei situații — inclusiv cheltuielile de arbitraj — trebuie suportate de partea din vina căreia s-a transmis cu întârziere reclamația la furnizorul extern.

● **N. SURDU (Caransebeș)** solicită unele lămuriri cu privire la efectele recunoscute de practica arbitrală în cazul neprimirii repartițiilor de materii prime și materiale necesare executării produselor care formează obiectul contractului de furnizare.

Practica arbitrală atribuie efecte exoneratoare de răspundere neprimirii repartițiilor de materii prime și materiale numai în situația în care acestea erau destinate executării produselor pe care părțile erau îndatorate să le contracteze în temeiul obligației de a contracta rezultând din actele de planificare.

În lipsa unei atari obligații, s-a decis în mod constant că lipsa repartițiilor de materii prime și materiale nu apără de răspundere, în acest caz unitatea socialistă trebuind să încheie contracte economice abia după asigurarea aprovizionării cu materii prime și materiale.

● **G. VASIN (București)** solicită lămuriri în privința răspunderii unității furnizoare de energie electrică în cazul furnizării insuficiente.

Art. 88 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice sancționează furnizarea insuficientă a energiei electrice prin plata unei penalități în raport cu valoarea energiei electrice nefurnizate. Potrivit art. 91 din același regulament, prin achitarea penalității pentru furnizarea insuficientă a energiei electrice, furnizorul este absolvit de alte răspunderi față de consumatori.

Ulterior, prin Decretul nr. 304/1971, s-a prevăzut pentru furnizorii de energie electrică o răspundere sporită, aceștia având obligația să dezdăuneze pe consumatori pentru daunele provocate prin întreruperi accidentale (art. 13).

Rezultă deci, că în virtutea acestei dispoziții legale a fost abrogată implicit limitarea răspunderii furnizorilor de energie electrică la plata de penalități, limitare prevăzută de art. 91 din regulamentul menționat.

Nu au fost însă abrogate dispozițiile din regulamentul citat privind plata penalităților, astfel că — și în actualul regim juridic — aceste pena-

lități se acordă beneficiarilor, indiferent dacă aceștia au suferit sau nu vreun prejudiciu datorită furnizării insuficiente a energiei electrice.

● **T. SZEMLERY (Satu Mare)** întreabă dacă unitatea furnizoare care nu și-a putut îndeplini planul de producție obligățiile contractuale datorită defectării unei instalații provenite din import poate fi exonerată de răspundere pe acest motiv.

Răspunsul este afirmativ pentru cazul în care se dovedește că defectarea instalației este consecința unui caz de forță majoră.

Dacă însă defectarea instalației importate s-a produs din vina furnizorului străin, această împrejurare poate fi opusă beneficiarului, furnizorul având dreptul să obțină de la furnizorul străin daunele încercate de ca urmare a executării necorespunzătoare a contractului extern.

● **I. ALEXANDRU (Craiova)** se interesează de consecințele necomunicării către veriga intermediară a desfășurătorului beneficiarilor efectivi când unitatea furnizoare urmează să-i livreze produsele contractate în tranșe achitate.

Din punctul de vedere care vă interesează arătăm că, în această situație, veriga intermediară nu este îndreptățită să pretindă penalități pentru cantitățile de produse nelivrate.

Această soluție se impune deoarece prin necomunicarea desfășurătorului cuprinzând beneficiarii efectivi, executarea contractului a fost împiedicată din vina verigii intermediare.

II. M.

Revista ECONOMICA

SUPLIMENT

Redacția și administrația BUCUREȘTI
Calea Dorobanți, 25, Telefon 1215
filiala Sector 1, București
Cont I.S.I.A.P. nr. 64 51 30 152, BNRSH
Tiparul:
Întreprinderea poligrafică „Informația”
str. Brezoianu, 25